

Església Parroquial de Sant Esteve de Cervelló

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: c/ Major, 23
Emplaçament En el nucli urbà

Coordenades:

Latitud: 41.395970503814
Longitud: 1.953550590998
UTM Est (X): 412520
UTM Nord (Y): 4583243

Classificació

Número de fitxa 08068 - 33
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modernisme Historicista
Segle XIX - XX
Any 1896-1908
Autoria de l'element: Antoni Maria Gallissà i Solqué; Josep Font i Gumà
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Ha estat restaurada diverses vegades, sobretot després de la guerra civil, a causa dels desperfectes que va patir.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 477-I
Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017. PEPAAC – ph-10.
Data aprovació: dt., 02/05/2017 - 12:00
Número inventari IPAC 18240
Generalitat i altres inventaris

Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Fitxes associades:	
	Església de Santa Maria de Cervelló
	El toc manual de campanes
Autoria de la fitxa	Juana María Huélamo Gabaldón - Nadia Darnoun - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dj., 21/12/2023 - 20:20

Descripció

L'Església de Sant Esteve de Cervelló és un edifici modernista, construït sota la direcció de dos arquitectes però amb la participació d'un conjunt d'artistes i artesans que fan dels edificis peces d'art úniques on cada detall té un significat.

Està formada per tres grans cossos que conformen la seva volumetria. Consta d'una nau central única de dos pisos en forma rectangular, amb capelles laterals a tot el llarg del cos de la nau.

La segona capella de la nau lateral esquerra -vista des de l'absis- serveix d'entrada a la Capella del Santíssim, que recorda l'estil neogòtic i està destinada a fer-hi litúrgies. La seva coberta és d'un vessant revestit a l'interior amb ceràmica policromada, obra de Salvador Vendrell, veí de Vallirana. La decoració segueix motius geomètrics repetits a tota la nau, amb formes romboidals, circulars i creuades als laterals i al centre estrellades, estan fetes amb diverses tonalitats ocres i de color grana.

La coberta central està sostinguda per arcs diafragmàtics fets de maó vista que descarreguen en mènsules esglaonades les quals estan adossades a les parets del segon nivell de la nau, i en el seu exterior està reforçada amb contraforts.

El presbiteri és un cos visiblement separat de la nau, a causa del fet que aquest és més baix, des de la seva part exterior es veu la capçalera punxeguda. A l'interior se salva dita separació amb la col·locació d'un doble arc diafragmàtic, que a diferència dels de la nau, descarrega a terra i marca l'entrada a l'absis.

L'absis traça un recinte poligonal. Consta de cinc trams que s'obren a la seva part superior en una falsa volta de creueria amb sis nervis fets de maó. La clau de volta està decorada amb un medalló amb la imatge de l'Esperit Sant, i com també succeeix a la coberta interior de la nau, està decorada amb ceràmica. Les bigues de fusta també es troben decorades amb les mateixes tonalitats seguint un estil uniforme, però s'incorporen iconografies amb motius animals -lleons i cérvols- que recorden a l'heràldica.

A primera vista destaca la façana, amb tot un conjunt de finestres allargades. En el primer nivell de la façana se situa la porta d'entrada, la qual està flanquejada per dues finestres en forma d'arc apuntat que s'allarguen mig cegues fins a poc més de l'alçat de la porta. Les finestres i la porta se separen per dues columnes amb capitells esculpits que representen les figures de diferents personatges religiosos.

El segon nivell està dividit tres cossos amb dos alçats cadascun, el primer nivell de l'alçat està decorat amb finestres cegues lleugerament apuntades que se separen per pilars amb el capitell llis, i el segon amb obertures decorades amb vitralls, les del cos lateral són circulars.

Els tres cossos formen arcs ogivals i el central està destacat amb dues pilastres a cada costat -una més petita sobre una altra més gran- que es recolzen sobre dues mènsules decorades amb figures humanes que es poden veure sobre la porta. Les figures representen al·legories dels treballs de la pedra i del vidre, dues de les indústries més importants de Cervelló al segle XIX.

Observacions:

L'estil modernista de l'edifici s'inspira en el llenguatge constructiu medieval català, especialment en el del gòtic. Entre altres coses recupera el deambulatori ubicat sobre les capelles en el segon nivell de l'interior o els arcs ogivals. D'altres estils, cal destacar la recuperació del treball de la ceràmica decorativa, que era molt emprada en les construccions d'al-Àndalus.

També es fa valdre l'ús del maó vist que fins aleshores era un material que es cobria, i aquí s'ennobleix, així com el ferro forjat, utilitzat per exemple en el suport de les piques en forma de petxina de l'entrada.

Història

En data 4 de maig de 1859 es va obrir expedient per a la construcció d'una nova església a Cervelló, pel fet que la població anava augmentat per la revifada econòmica provocada per la carretera de Barcelona a Madrid. En aquella època existien al municipi 185 edificis i 1042 habitants.

L'any 1864 s'encarrega un primer projecte a Oriol Mestres per una nova parròquia que mai es va arribar a dur a terme.

El segon projecte es va demanar a Antoni Maria Gallissà i Solqué (1861-1903), de la direcció se n'encarregà el vilanoví Josep Font Gumà (1859-1922). L'edificació del temple es va dur a terme des de 1896, que consta la col·locació de la primera pedra, fins al 1908 quan es consagra.

El 20 de gener de 1896, es va beneir i col·locar la primera pedra de l'església, amb la presència del bisbe de la Diòcesi, el rector Antoni Forn, altres membres eclesiàstics, l'alcalde Joaquim Mensa, les autoritats municipals, la Germandat de Sant Sebastià i diversos veïns i forasters.

Aquell mateix dia, van començar les obres de construcció de la nova església, i la part ja construïda va ser habilitada immediatament per a la celebració del culte. L'edifici es va completar, gairebé, el 1908, amb l'excepció de part de la façana i l'ornamentació interior.

La benedicció oficial es va dur a terme el 20 de gener de 1908, amb la presència del mossèn Lluís Codina, el batlle Venanci Mestre i el jutge Joan Casanellas.

Per commemorar aquest esdeveniment, es va situar una làpida al frontispici de l'església amb la inscripció:

Ad perpetuam rei memoriam

L'església va patir destrosses a la guerra civil. Quan la confrontació va començar, només feia 28 anys que s'havia beneït. "Va ser incendiada ruixant amb benzina tot el sostre i les parets. Va cremar durant 3 dies i 3 nits fins que es va anar apagant per si mateixa. Aleshores va passar a ser estable de cavalls, muls i matxos, igual que la rectoria. Hi entraven pel costat del baptisteri, ja que en aquella època no existia el passadís que hi ha en l'actualitat, i el pas era més ample. Abans les escales per pujar a l'església eren molt planeres de fàcil accés per als cavalls i, en canvi, els graons de la rectoria estaven molt junts i feien més difícil aquest accés" (Roig, 2010: 107).

Els vitralls que van romandre sencers en el presbiteri van ser els de sant Joaquim, sant Antoni de Pàdua i sant Lluís Gonçaga. Salvador Vendrell, de Vallirana va netejar els vitralls. Les rosasses laterals es van trencar per l'impacte del foc i van ser substituïts pels actuals vidres transparents (Roig, 2010: 107). També en aquell temps es van canviar les rajoles verdes del terra que també s'havien fet malbé pels efectes del foc, per un altre mosaic blanc i negre provisional.

Darrere d'aquest episodi, el 1939-1940, Manuel Baldric i Tibau, familiar del propietari de la masia de Can Esteve, aleshores arquitecte municipal i també arquitecte conservador de la Diputació Provincial de Barcelona, va restaurar-la, finalitzant així la part de la façana que hi mancava.

Amb la celebració del centenari del temple el 2008, es va emprendre la restauració de l'absis, així com de les pintures del sostre. A més, es va instal·lar un vitrall dedicat a sant Esteve, que va ser creat per Joan Vila-Grau. Com a part dels esdeveniments commemoratius, es va presentar un llibre en honor al centenari.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

BUEN LINARES, Alexandre de; ROIG I MESTRE, Maria Dolors; VIVAR CANTALLOPS, Josep A. (1998) Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Natural de Cervelló. Cervelló. Document no aprovat. Inèdit.

ROIG MESTRE, María Montserrat (2010) I Centenari de la Benedicció de l'església nova de Sant Esteve de Cervelló (1908-2008). Barcelona: Gràfiques Llopart.

Enllaços d'interès:

[Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

